BIOSURFACTANT PRODUCTION BY *PSEUDOMONAS AERUGINOSA* SP4 USING SEQUENCING BATCH REACTORS: EFFECT OF OIL-TO-GLUCOSE RATIO

Sira Pansiripat

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Science

The Petroleum and Petrochemical College, Chulalongkorn University
in Academic Partnership with

The University of Michigan, The University of Oklahoma,
Case Western Reserve University and Institut Français du Pétrole
2009

Thesis Title: Biosurfactant Production by *Pseudomonas aeruginosa* SP4

Using Sequencing Batch Reactors: Effect of Oil-to-Glucose

Ratio

By: Sira Pansiripat

Program: Petrochemical Technology

Thesis Advisors: Asst. Prof. Boonyarach Kitiyanan

Assoc. Prof. Sumaeth Chavadej

Prof. Masahiko Abe

Assoc. Prof. Ratana Rujiravanit

Accepted by the Petroleum and Petrochemical College, Chulalongkorn University, in partial fulfilment of the requirements for the Degree of Master of Science.

(Asst. Prof. Pomthong Malakul)

Thesis Committee:

(Asst. Prof. Boonyarach Kitiyanan)

(Assoc. Prof. Sumaeth Chavadej)

(Assoc. Prof. Ratana Rujiravanit)

Ratoma Rujiravanit

(Prof. Masahiko Abe)

(Assoc. Prof. Suntud Sirianuntapiboon)

while onle

(Asst. Prof. Siriporn Jongpatiwut)

Th/

ABSTRACT

5071024063: Petrochemical Technology Program

Sira Pansiripat: Biosurfactant Production by Pseudomonas

aeruginosa SP4 Using Sequencing Batch Reactors: Effect of Oil-to-

Glucose Ratio.

Thesis Advisors: Asst. Prof. Boonyarach Kitiyanan, Assoc. Prof.

Sumeath Chavadej, Prof. Masahiko Abe, and Assoc. Prof. Rattana

Rujiravanit, 89 pp.

Keywords: Biosurfactant/ Rhamnolipid/ Pseudomonas aeruginosa/ Sequencing

Batch Reactor/ Palm oil/ Glucose

Sequencing batch reactors (SBRs) were used for producing biosurfactants by Pseudomonas aeruginosa SP4, which was isolated from a petroleum-contaminated soil in Thailand. The studied SBRs were operated at a constant temperature of 37°C under aseptic conditions with a 1,500 ml working volume, 500 ml feeding volume, and 500 ml decanting volume. Palm oil and a mineral medium were used as the carbon source and the nutrient source, respectively. Glucose (another type of carbon source) was added to the mineral medium for the enhancement of microbial growth which, in turn, increases the biosurfactant production. The oil-to-glucose ratio was varied in this work in order to determine the optimum ratio of oil-to-glucose for a maximum yield of biosurfactant. The results showed that the optimum ratio for biosurfactant production was 40/1. It provided a surface tension reduction of 58.5% and a surface tension of 29.9 mN/m, corresponding to a highest COD and oil removal of 85.1% and 77.7%, respectively. The finding exhibited that the biosurfactant was produced after 6 h of the aeration step caused the sharply decrease of surface tension before constant at around 28 to 31 mN/m. From the critical micelle dilution (CMD) method results, that the biosurfactant concentration was found to be 1.11 times CMC.

บทคัดย่อ

สิร พันสิริพัฒน์: การผลิตสารลดแรงตึงผิวชีวภาพจาก Pseudomonas aeruginosa SP4 โดยเครื่องปฏิกรณ์แบบกะต่อเนื่อง: ผลของอัตราส่วนระหว่างน้ำมันและกลูโคส (Biosurfactant Production by Pseudomonas aeruginosa SP4 Using Sequencing Batch Reactors: Effect of Oilto-Glucose Ratio) อ.ที่ปรึกษา: ผส. คร. บุนยรัชต์ กิติยานันท์ รส. คร.สุเมธ ชวเคช ส. คร.มะ ซะฮิโกะ อะเบะ และ รส. คร.รัตนา รุจิรวนิช 89 หน้า

เครื่องปฏิกรณ์แบบกะต่อเนื่องได้ถูกนำมาใช้ผลิตสารลดแรงตึงผิวชีวภาพชนิดแรมโนลิ ปิดจากเชื้อแบคทีเรียสายพันธุ์ Pseudomonas aeruginosa SP4 ซึ่งทำการคัดแยกมาจากแหล่ง ปิโตรเลียมที่มีดินปนเปื้อนน้ำมันเป็นเวลานานในประเทศไทย ซึ่งเครื่องปฏิกรณ์นี้ถูกดำเนินการ ทดลองในสภาวะที่ควบคุมอุณหภูมิที่ 37 องศาเซลเซียส และในสภาวะที่ปลอดเชื้อ โดยมีปริมาตร ในการทำงานคือ 1,500 มิลลิลิตร ปริมาตรในการเติมสารคือ 500 มิลลิลิตร และปริมาตรในการคึง สารผลิตภัณฑ์คือ 500 มิลลิลิตร โดยมีน้ำมันปาล์มเป็นแหล่งของธาตุการ์บอนและสารอาหารแร่ ธาตุเป็นแหล่งอาหารให้กับแบคทีเรีย นอกจากนี้ยังได้เติมกลูโคสซึ่งเป็นแหล่งของธาตุการ์บอนลง ในสารอาหารแร่ธาตุเพื่อเพิ่มการเจริญเติบโตของเชื้อแบคทีเรีย ทำให้ผลิตสารลดแรงตึงผิวชีวภาพ งานวิจัยนี้ได้ปรับเปลี่ยนอัตราส่วนระหว่างน้ำมันและกลูโกสเพื่อหาอัตราส่วนที่ ได้มากขึ้น เหมาะสมในการผลิตสารลดแรงตึงผิวชีวภาพให้ได้มากที่สุด จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนที่เหมาะสมสำหรับผลิตสารลดแรงตึงผิวชีวภาพคือ 40/1 ที่อัตราส่วนนี้สามารถลดแรง ตึงผิวได้ถึง 58.5 เปอร์เซนต์ โดยมีค่าแรงตึงผิวเท่ากับ 29.9 มิลลินิวตันต่อเมตร ซึ่งสอดคล้องกับ การย่อยสลายซีโอคีสูงสุดคือ 85.1 เปอร์เซ็นต์ และการย่อยสลายน้ำมันสูงสุดคือ 77.7 เปอร์เซ็นต์ จากการทดลองพบว่าสารลดแรงตึงผิวชีวภาพได้ถูกผลิตหลังจากช่วงเป่าอากาศ (aeration time) ไป แล้ว 6 ชั่วโมง ส่งผลให้แรงตึงผิวลดลงอย่างรวดเร็วจนกระทั่งคงที่ในช่วง 28 ถึง 31 มิลลินิวตันต่อ เมตร จากวิธีเจือจางวิกฤตของไมเซลล์ (Critical Micelle Dilution) ทำให้พบว่าความเข้มข้นของ สารลดแรงตึงผิวชีวภาพเป็น 1.11 เท่าของความเข้มข้นวิกฤตที่เกิดไมเซลล์ (Critical Micelle Concentration)

ACKNOWLEDGEMENTS

This thesis work was completed because the financial supported by the National Center of Excellence for Petroleum, Petrochemicals, and Advanced Materials; and The Research Unit of Applied Surfactants for Separation and Pollution Control, supported by Chulalongkorn University,

I would like to thank to all those who gave me the possibility to complete this thesis. All of my advisors, Asst. Prof. Boonyarach Kitiyanan, Assoc. Prof. Sumaeth Chavadej, Assoc. Prof. Ratana Rujiravanit and Prof. Masahiko Abe who advice and support through this research work.

All staffs of The Petroleum and Petrochemical College, Chulalongkorn University who assist and improve the instruments.

The previous student in this research, Ms. Onsiri Hauyyai, who provided useful information and instruction about the thesis.

Finally, I would like to give special thanks to my family whose encouragement enabled me to complete this research work.

TABLE OF CONTENTS

		PAGE
T	itle Page	i
A	bstract (in English)	iii
A	bstract (in Thai)	iv
A	cknowledgements	v
T	able of Contents	vi
Li	ist of Tables	ix
L	ist of Figures	x
A	bbreviations	xii
CHAP.	rer 	
I	INTRODUCTION	1
II	LITERATURE REVIEW	3
	2.1 Background on Surfactants and Biosurfactants	3
	2.1.1 Surfactants	3
	2.1.2 Biosurfactants	4
	2.1.2.1 Types of Biosurfactants	4
	2.1.2.1.1 Glycolipids	4
	2.1.2.1.2 Lipoproteins or Lipopeptids	8
	2.1.2.1.3 Phospholipids and Fatty Acids	9
	2.1.2.1.4 Polymeric Biosurfactants	10
	2.2 Factors Affecting Biosurfactants Production	13
	2.2.1 Carbon Sources	13
	2.2.2 Nitrogen Sources	16
	2.2.3 Environmental Factors	17
	2.3 Advantages and Disadvantages of Biosurfac	tants19
	2.3.1 Advantages	20
	2.3.2 Disadvantages	20

CHAPTER		PAGE
	2.4 Sequencing Batch Reactor on Biosurfactants Production	21
	2.4.1 The Cyclic Process of SBR	21
III	EXPERIMENTAL	26
	3.1 Materials and Equipment	26
	3.1.1 Equipment and Apparatus	26
	3.1.2 Chemicals and Solvents	27
	3.2 Methodology	28
	3.2.1 Microorganism	28
	3.2.2 Inoculums Preparation	28
	3.2.3 Carbon Sources and Nutrients	28
	3.2.4 Sequencing Batch Reactors (SBRs) Set up	
	and Operation	29
	3.2.4.1 Experimental Set up	29
	3.2.4.2 SBRs Operation	31
	3.2.5 pH Measurement	33
	3.2.6 Suspended Solids (SS) Measurement	33
	3.2.7 Mixed Liquor Suspended Solids (MLSS)	
	Measurement	33
	3.2.8 Biosurfactant Productivity Measurement	34
	3.2.8.1 Surface Tension Measurement	34
	3.2.8.2 Biosurfactant Concentration Measurement	34
	3.2.8.3 Foam Layer Thickness Measurement	34
	3.2.8.4 Critical Micelle Concentration (CMC) and	
	Minimum Surface Tension Measurement	34
	3.2.9 Chemical Oxygen Demand (COD) Measurement	35
	3.2.10 Total Organic Carbon (TOC) Measurement	35
	3.2.11 Total Nitrogen (TN) and Total Phosphorous (TP)	
	Measurement	35
	3.2.12 Palm Oil and Glucose Quantification	35

CHAPTER		PAGE	
	IV	RESULTS AND DISCUSSION	37
		4.1 Characterization of Mineral Medium, Palm Oil and Glucose	37
		4.2 Effect of Oil-to-Glucose Ratios on Biosurfactant Production	38
		4.2.1 Effect of Oil-to-Glucose Ratio on COD Removal	38
		4.2.2 Effect of Oil-to-Glucose Ratio on Oil Removal	41
		4.2.3 Effect of Oil-to-Glucose Ratio on Surface Tension and	
		Surface Tension Reduction	42
		4.2.4 Microbial Concentration	44
		4.2.4.1 Mixed Liquor Suspended Solid (MLSS)	44
		4.2.4.2 Suspended Solid (SS)	45
		4.2.5 The Effluent pH	44
		4.3 Measurement of Biosurfactant Concentration	49
V	CON	CLUSIONS AND RECOMMENDATIONS	51
		REFERENCES	53
		APPENDICES	56
		Appendix A Experimental Data of Characterization	
		of Mineral medium, Palm Oil, and Glucose	56
		Appendix B Experimental Data of Biosurfactant	
		Production at an Oil Loading Rate of	
		2 kg/m3d with Different Oil-to-Glucose Ratio	65
		CURRICULUM VITAE	89

LIST OF TABLES

ΓABLE		PAGE
2.1	Microbial source and properties of important types of	
	Biosurfactants	7
2.2	Surfactant production by Pseudomonas aeruginosa 44T1	
	with different carbon sources	14
3.1	Six ports in the SBR lid	30
3.2	The operating conditions of SBRs	32
4.1	Characteristics of palm oil and glucose	37
4.2	Characteristics of mineral medium (include glucose) at	
	different oil-to-glucose ratios	38
4.3	The average COD of influent, effluent, and COD removal	
	during steady-state operation with different oil-to-glucose	
	ratios	39
4.4	The average surface tension and surface tension reduction	
	during steady-state operation (days 8-14) of oil-to-glucose	
	ratio with different oil-to-glucose ratios	44
4.5	The average effluent pH during the steady-state operation at	
	(days 8-14) at different oil-to-glucose ratios	47

LIST OF FIGURES

FIGU	RE	PAGE
2.1	Schematic representation of four different rhamnolipids	(
	produced by <i>P.aerugonosa</i> .	6
2.2	Trehalose dimycolate from Rhodococcus erythropolis, in	
	which disaccharide trehalose is linked to two long-chain α -	
	branched β-hydroxy fatty acids.	7
2.3	(a) Structure of free-acid and (b) lactonized forms of	
	Sophorolipids from Torulopsis bombicola in which dimeric	
	sophorose is linked to a long-chain (C18) hydroxy fatty acid.	8
2.4	Structure of cyclic lipopeptide surfactin produced by	
	Bacillus subtilis.	9
2.5	Structure of phosphatidylethanolamine, a potent	
	biosurfactant produced by Acinetobacter sp. R ₁ and R ₂ are	
	hydrocarbon chains of fatty acids.	10
2.6	Structure of emulsan, produced by Acinetobacter	
	calcoaceticus, in which fatty acids are linked to a	
	heteropolysaccharide backbone.	11
2.7	SBR operation for each tank for one cycle for the five	
	discrete time periods of Fill, React, Settle, Draw, and Idle.	
	(Irvine and Ketchum, 2004)	22
3.1	Schematic diagram of SBR.	29
3.2	Sequencing batch reactors (SBRs).	31
3.3	SBR operation for each tank for one cycle for the four	
	discrete time periods of Fill, React, Settle, and Draw.	31

FIGURE		PAGE
4.1	Effluent COD as a function of operation time with an oil loading rate of 2 kg/m ³ d at different oil-to-glucose ratios	
	(days 2-14).	40
4.2	COD removal as a function of operation time with an oil	
	loading rate of 2 kg/m ³ d at different oil-to-glucose ratios	
	(days 2-14).	40
4.3	Oil removal percentage during steady-state operation with	
	the different oil-to-glucose ratios.	41
4.4	Profile of surface tension at different oil-to-glucose ratios as	
4.4	a function of operation time with an oil loading rate of 2	
	kg/m ³ d.	43
4.5	Profile of surface tension reduction at different oil-to-	15
1.5	glucose ratios as a function of operation time with an oil	
	loading rate of 2 kg/m ³ d.	43
4.6	An average MLSS during steady state operation (days 8-14)	15
1.0	at different oil-to-glucose ratios.	45
4.7	An average effluent SS during steady-state operation at	
	(days 8-14) at different oil-to-glucose ratios.	46
4.0		10
4.8	Profile of pH at different oil-to-glucose ratios as a function	45
	of operation time with an oil loading rate of 2 kg/m ³ d.	47
4.9	The average percentage of COD, oil, and surface tension	
	reduction during steady-state operation at (days 8-14) at	
	different oil-to-glucose ratios.	48
4.10	A surface tension profile at 40/1 oil-glucose-ratio with an	
	oil loading rate of 2 kg/m ³ d.	50
4.11	A surface tension of serial dilutions at aeration time of 6, 12,	
	18, 24, 30, 36, 42, and 48 h of 40/1 oil-to-glucose ratio with	
	2 d/cycle time at an oil loading rate of 2 kg/m ³ d.	50

ABBREVIATION

CFU Colony-forming unit

CMC Critical micelle concentration

CMD Critical micelle dilution

C/N Carbon per nitrogen ratio

COD Chemical oxygen demand

C/P Carbon per phosphorus ratio

CSTR Continuous-flow stirred tank reactor

HRT Hydraulic retention time

MLSS Mixed liquor suspended solids

MM Mineral medium

OLR Oil loading rate

SBR Sequencing batch reactor

TN Total nitrogen

TOC Total organic carbon

TP Total phosphorous

SS Suspended solids